

İşletmelerde Konkordato Sürecinin İşleyişi, Uygulama ve Finansal Yönden Değerlendirilmesi

Okan GENİŞ¹ - Esin Nesrin CAN²

Makale Gönderim Tarihi: 31 Aralık 2020

Makale Kabul Tarihi: 05 Mart 2021

Öz

Konkordato; “Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilme veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir.” şeklinde ifade edilerek, borçlunun yasal şartların varlığı halinde başvurabileceği bir uygulama olarak tanımlanmaktadır. Konkordato düzenlemesinin hukuki boyutları yanında mali boyutu da önem arz etmektedir. Bu çalışmada, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile düzenlenmiş bulunan konkordato sistemi 15.03.2018 tarihli 7101 sayılı Kanun ve 19.12.2018 tarihli 7155 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeler de dikkate alınarak ve örnek bir uygulamadan hareketle işletmelerde sürecin işleyişinin finansal yönleri itibarıyla değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, Hukuk, Finansal Boyut

Jel Sınıflandırması: M40, M41, M42

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muhasebe ve Denetim Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul, Türkiye, okangenis@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-1654-3566

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe Finansman Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, esincan@aydin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3525-0793

Operation Implementation and Financial Evaluation of The Concordat Process in Business

Abstract

Concordat; “Any debtor who is unable to pay his debts even when they are due or is in danger of being unable to pay it on time may request a concordat in order to pay his debts or to get rid of a possible bankruptcy by giving a maturity or a deduction.” It is defined as an application that the debtor can apply in the presence of legal conditions. Besides the legal dimensions of the concordat arrangement, the financial dimension is also important. In this study, it is aimed to evaluate the functioning of the process in enterprises in terms of financial aspects, taking into account the concordat system regulated by the Enforcement and Bankruptcy Law No. 2004, as well as the regulations made by Law No. 7101 of 15.03.2018 and Law No. 7155 of 19.12.2018.

Keywords: Concordat, Law, Financial Dimension

Jel Classification: M40, M41, M42

1. Giriş

Ülkemizdeki ekonomik koşullarda yaşanan olumsuzluklar, Türk lira-sının döviz karşısında değer kaybetmesi, enflasyonda artış eğilimi, faiz oranlarının yükselmesi ile birlikte borçlarını ödemekte güçlük çeken şirketlerin sayısında artış yaşanmaktadır. Özellikle şirketlerin nakde daha fazla ihtiyaç duyduğu bu dönemlerde alacaklarının tahsilinde yaşanan güçlükler ile birlikte stok yönetim maliyetleri şirketlerin işletme sermayesi sorunlarını daha da arttırmaktadır. Bu nedenle iflas riskinin de önemli ölçüde hissedildiği bu kapsamdaki işletmeler yönünden, faaliyetlerine devam edebilmesi için konkordato başvurusunda bulunulması, bu süreçlerin aşılabilmesi için önemli bir araç konumunda bulunmaktadır.

Konkordato, en son 2004 sayılı İcra İflas Kanununda düzenlenmiştir. 31.07.2016 tarihinde OHAL kapsamında 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde sermaye şirketlerinin iflasının ertelenmesi ile ilgili düzenlemenin kaldırılması ile birlikte konkordato müessesesi tekrar gündeme gelmiştir. 15.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile konkordatoya ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

7101 sayılı İcra ve İflas Kanununda konkordato, borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlunun, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya olası bir iflastan kurtulmak için başvurabileceği bir müessese olarak tanımlanmıştır.

Konkordato kavramı, borçlunun belirli bir zaman içerisinde bütün borçlarını söz konusu yetkili kurumlar tarafından düzenlenen süre kapsamında alacaklılara ödemesi ve bu borçların firmanın veya kişi için en uygun koşullarda ödemesine imkan veren, diğer bir ifadeyle borçluya verilmiş hukuki bir fırsat olması bakımından oldukça önemli bir konudur. Bu nedenle de konunun çalışılması oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı da konkordato kavramı ve işleyişinin ortaya konulması ve finansal yönlerinin Türkiye’de fiilen gerçekleşen örnek bir uygulamaya dayanarak değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir.

2. Konkordatonun Temel Unsurları

2.1. Konkordatonun Amaçları

Konkordato hem borçluları hem de alacaklıları kötü durumdan kurtarmayı amaçlamaktadır. Eğer bir borçlu ve bir alacaklı, bir anlaşma üzerine mutabık kalırsa, borçlu, anlaşma uyarınca borcunu ödeyerek borçlarından kurtulmaktadır. Bu nedenle konkordato, borçlu ile alacaklılar arasında yeniden yapılanma anlaşması olarak tanımlanabilmektedir (Demirci, 2018: 3). Kanunun 285. maddesine göre, konkordatonun amaçları şunlardır (Selitektay, 2019: 2).

- Borcun vadesinin uzatılması,
- Borçtan indirim yapılmasının istenmesi
- Muhtemel bir iflâstan kurtulmak temel amaçlar arasındadır.

Konkordatonun temel amacı borçların tasfiyesidir. Borçlar tasfiye edildikten sonra firmanın/işletmenin varlığını devam ettirmesi ana gayedir (Dinçer, 2018: 1).

2.2. Konkordatonun Nedenleri

Tacirler veya işletmeler tarafından öngörülemeyen iktisadi olaylar karşısında borçların ödenmemesi veya vadesinde ödeyememe tehlikesi durumu, konkordatonun nedenleri arasında yer almaktadır. Borçlarını vade tarihine rağmen ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi taşıyan herhangi bir borçlunun ifadesi borçlunun yetersizliğini/acizliğini göstermektedir. Bu durumda konkordatoya başvurulmaktadır. Konkordato iki belli başlı şarta dayanmaktadır. Bunlardan ilki borçlunun borçlu hali/acizliği ve borçlunun bor-

cunu ödeyememesi tehlikesidir. İkinci şart ise kişinin borca batmış olmasıdır. Borçlarının vadesi geldiği halde ödeme yapamama tehlikesi altında olmasını somut delillerle kanıtlanırsa, konkordato nedeni ortaya çıkmış olmaktadır (Filiz, 2018: 5).

2.3. Konkordatonun Yararları

Konkordato ile ödeme güçlüğü çeken borçlunun alacakları ile anlaşması ile borcundan kısmen kurtulması veya belli zaman dilimi tanınarak borcunu uzun vadelerde ödemesi borçlu bakımından en büyük faydadır. Çünkü, borçlu konkordato ile iflastan kurtulabilmekte ve faaliyetini sürdürmeye devam edebilmektedir. Konkordato ile alacaklılar, alacakları miktarın belli bir kısmından vazgeçebilmektedir ve bu durumda borçlunun borcu azalmaktadır (Apali, 2018: 212).

Konkordato, borçlunun davalarının hacizler ve iflasla etkilenmesini önlemektedir ve böylece borçlunun mal varlığını korumasına ve sonuç olarak ekonomik varlığını korumasına izin verdiği için alacaklılara yarar sağlamaktadır. Yetkili makam tarafından onaylanan şartlara ve tekliflere uygun olarak ödeme yapılmasını sağlamak için, belirli bir süre zarfında, mütevazı bir borçlunun tüm olağan borçlarını ifade eden konkordato alacaklıların borçlarını tahsil etmesine olanak vermektedir.

2.4. Konkordatonun Çeşitleri

Konkordato içeriği, söz konusu yere, zamana ve malvarlığının terki suretiyle ilan edilen konkordato çeşitlerinden oluşmaktadır. Konkordato kavramı içeriği açısından üç çeşittir. Vade, tenzilat ve karma konkordato olarak değerlendirilmektedir. Vade konkordatosunda, borçlu borçları tamamen geri ödemesine rağmen, borçların vadeleri yeniden düzenlenmekte ve daha sonraki bir tarihe ertelenmekte veya taksitlere bağlanmaktadır. Alacaklılar alacaklarının belirli bir yüzdesinden vazgeçerse, bu konkordatoya da tenzilat (yüzde) konkordatosu denilmektedir. Alacaklıların bazılarının alacaklarından feragat etmesi ve kalan tutarın da yeni bir vadede ödenmesi durumundaki anlaşma ise karma konkordato olarak tanımlanmaktadır (Selitektay, 2019: 2; Eroğlu, 2018: 26).

Yapıldığı yere göre konkordato kavramı da iki çeşittir. Bunlardan ilki mahkeme dışı konkordato iken, ikincisi mahkeme içi konkordatodur. Mahkeme dışı konkordato; herhangi bir resmi makamın katılımı olmadan alacaklıların tümü veya bir kısmı ile sözleşme yapma özgürlüğü çerçevesinde borçlu ile özel bir hukuk anlaşmasıdır. Bu konkordato çeşidi sadece sözleşmeye taraf olan alacaklıları bağlamaktadır. Konkordatoyu kabul etmeyen alacaklıları

bağlamadıkları için bu alacaklılar haciz/iflas takibi yapabilmektedir. Mahkeme içi konkordato, resmi makamların İİK prosedürüne göre, borçlu ve alacaklıların katılımıyla, İİK’ da detaylı olarak düzenlenen bir tür konkordato çeşididir. Bu konkordato aynı zamanda sözleşmeyi onaylamayan alacaklılar için de bağlayıcı olmaktadır (Karacan, 2018: 98).

Konkordato kavramı yapıldığı zamana göre; “Adi Konkordato” ve “İflas İçerikli Konkordato” olmak üzere iki çeşittir. Adi konkordatoda borçlunun iflas durumu yoktur. Borçlunun iflas etmesini önlemek için, iflasın reddedilmesi durumudur. İflasa tabi olup olmadığına bakılmaksızın herhangi bir borçlunun başvurmuş olduğu konkordatodur. Borçlu, iflastan önce bir konkordato önerebilmekte ve konkordato teklifi yetkililer tarafından kabul görürse iflastan kurtulabilmektedir (Selitektay, 2019: 4). İflasa maruz kalan borçlular hakkında iflas kararı verildikten sonra, tasfiye işlemleri sırasında iflasın önlenmesi için yürüttükleri konkordato ise iflas içi konkordato olarak tanımlanmaktadır (Karacan, 2018: 99).

Malvarlığının terki suretiyle konkordato çeşidinde ise borçlu, alacaklılara varlıklardan tasarruf etme, bu varlıkların tümünü veya bir kısmını üçüncü bir tarafa devretme hakkını vermektedir. Böylece, alacaklılar borçlunun kendilerine bıraktığı varlıkları tasfiye ederek borçlarını tahsil etmektedir. Tasfiye işlemi yapan personeli alacaklılar seçebilmektedir. Fakat icra mahkemesi seçilen kişiyi onayladıktan sonra, tasarruf yetkisi alacaklılara ve tasfiye memurlarına geçmektedir. Tasfiye memurları borçlunun mallarını iflas tasfiyesine benzer şekilde tasfiye etmektedir ve elde edilen parayı alacaklılara dağıtmaktadır. Adi konkordato hükümleri, işin kalitesine aykırı düşmediği sürece, malvarlığının terki suretiyle konkordatoda da uygulanmaktadır. Bu konkordato ile, şirkete, iflas tasfiyesi sırasında varlıklarını değerinden daha düşük fiyatlarla satma riskiyle borçlanmaktadır. Ayrıca, alacaklıyı iflas sürecinin risklerine karşı koruyan bir tasfiye işlemi olarak da kullanılabilir (Selitektay, 2019: 9-10; Eroğlu, 2018: 28).

2.5 Vergi Usul Kanunu Açısından Konkordato

Konkordato, borçlarını ödemekte güçlük çeken şirketleri bazı borçlarından kurtarabilmekte ve borçlarını ödeyebilir duruma getirmektedir. Bu uygulama alacaklı ve borçlu açısından bazı vergisel sonuçlar ortaya koymaktadır.

Konkordatonun vergi açısından sonuçları ise aşağıda özetlenmektedir (Buyrukoğlu, 2019: 265).

1. Mahkeme tarafından İcra ve İflas Kanunu’nun (İİK) 294. maddesi uyarınca geçici/kesin bir son tarih kararı verilmesi halinde, borçlu-

nun 6183 sayılı Kanun uyarınca önceki tüm takipler durmakta ve yeni bir takip başlatılmamaktadır. Alacaklı kamu idaresi, geçici/kesin mühlet kararın verildiği borçluya ödeme emri gönderememektedir. Ödeme talimatını gönderse bile, takip etmesi söz konusu değildir.

2. Geçici ve kesin mühlet içerisinde borçlunun aleyhine takip yapılmadığı ve hâlihazırda başlamış olan davalarda durdurulduğu için, borçluya ilişkin takip ve haciz işlemi yapmak mümkün değildir. Haciz mühlet kararından sonra uygulanmışsa, mahkeme kararıyla haciz kaldırılmalıdır.
3. İİK'nin 294/1 maddesine göre, “*borçlunun son teslim tarihine kadar takipte bir muamele ile sınırlama statüsünü kesebilmekte ve haklarının işlemeyeceği*” kanunla belirlenmiştir. Yukarıda belirtilen hükme istinaden, kamu alacağına ilişkin zamanaşımı statüsü geçici/kesin mühlet zamanı bitene kadar askıya alınmaktadır. Öte yandan, imzalanan projenin onaylanması veya geçici/kesin mühlet zamanının doldurulması/kaldırılması durumunda tahsil zamanı ise, mahkeme kararını izleyen günden itibaren devam etmektedir.
4. Geçici/kesin mühlet vaktinde bir anlaşma kararı verilmesi durumunda, tüm işlemler İİK'nin 294. maddesi uyarınca durdurulmakta, dolayısıyla borçlunun yasal temsilcileri veya ortakları adına herhangi bir işlem yapılması mümkün olmamaktadır.
5. Konkordato başvurusunda alacaklı ile borçlu arasında bir anlaşma söz konusudur. Alacaklı, teklif edilen yeni miktarı, alacağı tutardan vazgeçerek kabul etmektedir. Esasında, eski borç ile yeni borç arasındaki farktan vazgeçmektedir. Bu alacağından kendi rızası ile vazgeçmiş olmasından dolayı, Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerinde belirtilen vesveseli hükmün koşulları belirlenmemiş olduğundan, konkordatoda talep eden borçludan olan şüpheli alacaklar için karşılık ayırma imkânı söz konusu değildir.

Konkordato ile ilgili son düzenlemeler Vergi Usul Kanunu (VUK)'nun 322. inci maddesinde geçen şüpheli, değersiz ve vazgeçilen alacaklar bakımından “*Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan*” şeklinde ifade edilmektedir. VUK'un 322 ve 323 maddelerindeki hükümler, alacaklıların değersiz ve şüpheli hale gelen alacaklarını nasıl değerleneceğini ile ilgilidir. Ayrıca, VUK'un vazgeçilen alacak başlıklı 324. maddesinde alacaklının vazgeçtiği alacağın borçlu tarafından nasıl değerlendirileceği ile ilgilidir. VUK'daki 324. maddeye göre, zor durumda olan

borçlunun ödemekten kurtulduğu borcun hemen gelir hesaplarına yansıtılarak vergi yüküyle karşılaşması önlenmektedir. VUK'un 14.02.2019 tarihindeki 112/2019-2 sayılı sirkülerde konkordato ile ilgili detaylı açıklamalar bulunmaktadır. Konkordato bir borçlunun alacaklarının belirli bir ekseriyet ile yaptığı ve ticaret mahkemesinin onayı ile hüküm ifade eden bir mecburi anlaşma olmakta, bununla alacaklılar, borçluya karşı olan alacaklarının bir bölümden fedakârlık etmektedirler veya borçluya borcunu ödeme halinde belirli bir zaman vermektedir. Konkordato; esasta iflasın önlenmesini ve borçlunun borçlarını tekrardan yapılandırılmasını gaye edinmiş bir kuruluştur (Sarkın Şahin, 2019: 160-161).

2.6. Konkordatoda Mühlet

Konkordato kavramında önemli olan bir husus da mühlet durumudur. Mühlet iki aşamadan oluşmaktadır. Geçici mühlet ve kesin mühlettir.

Geçici mühlet, kanunun 287. maddesi uyarınca, başvuru belgelerinin tamamlandığının tespit edilmesi halinde, borçlunun talebi üzerine en fazla iki ay uzatabilecek olan ve derhal üç aylık geçici yardım kararı verilen süreçtir. Kanun geçici mühlet kararının “derhal” verilmesi gerektiğini vurguladığından, başvuru belgelerinin incelenmesinin usule uygun olduğu düşünülmektedir. Konkordato başvuruları hızlandırılmış prosedürle incelenmektedir ve 48 saat içinde mahkemeler tarafından karara bağlanmaktadır. Bu, konkordatonun mevcudiyetini manipüle etmeye çalışan başvuru sahiplerinin, hak edilmemiş olsalar bile, beş aylık bir rahatlamanın keyfini çıkarabilmelerinde büyük endişe yaratmaktadır. Sonuç olarak, alacaklılar yürütme işlemlerini başlatamaz ya da daha önce başlatılmış olan yürütme işlemlerini sürdüremezler. Ayrıca, borçluların mal varlığını korumak için mahkeme tarafından gerekli tüm önlemler alınmasına rağmen, yasa bu önlemler için herhangi bir sınırlama getirmemektedir. Alacaklılar, itirazlarını ilandan itibaren yedi gün içinde reddedilmelerini talep ederek tazminat talebinde bulunabilmektedir (Çetinkaya ve Baydar, 2018: 3; Aydemir, 2018: 37).

Geçici mühlet talebinin kabul edilmesi, geçici bir komiser görevlendirilmesi, geçici sürenin uzatılması ve kararlara karşı alınacak önlemler için yasaya başvuru söz konusu değildir. Geçici mühlet, kesin mühletin neticelerini meydana getirmektedir. Mahkeme geçici mühlet kararı ticaret sicil gazetesinde ve Basın-Yayın Kurumu'nun resmi ilan portalı (ilan.gov.tr) tarafından ilan edilmektedir. Geçici mühlet kararı aynı zamanda tapu sicil müdürlükleri, ticaret sicil müdürlüğü, vergi daireleri, gümrük ve posta idareleri, Türkiye Bankalar Birliği (TBB), Türkiye Katılım Bankaları Birliği, yerel ticaret odası, sanayi odaları, taşınan borsalar, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve diğer ge-

rekli yerlere bildirilmektedir. Alacaklıların, ilan tarihinden itibaren yedi gün içinde delil ile birlikte dilekçeyle görüşmeyi istemediklerini ve mahkemenin görüşme talebini reddetmelerini talep edebilecekleri belirtilmektedir. Böylelikle, alacaklılar kanunu daha iyi korunabilmektedir. (Karacan, 2018: 101).

Kesin mühlet süreci ise, Mütevelli Heyeti'nin değerlendirmelerinin sonucu olarak ve hâkimin konkordatonun başarılı olabileceği yönündeki incelemesi sonucunda, borçluya altı ay daha uzatılabilecek bir yıl boyunca kesin bir rahatlama verilmektedir. Bunun alacaklılar için sonucu, bu süre zarfında borçlu aleyhine hiçbir işlem yapılamaması ve hâlihazırda başlatılmış olan icra takibinin derhal durdurulmasıdır. Ek olarak, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) alacakları ve bu kapsamdaki vergi borçları gibi kamu borçları ile geçici olarak el koyma ve ön ihtilaflar yapılmamaktadır. Nafaka ve işçi alacakları nedeniyle ekler konulabilirken, haciz esasına göre tahsilat işlemleri başlatılabilir veya devam ettirilebilir, ancak el koyma veya açık artırma yapılamamaktadır. Kanunun 296. Maddesine göre, borçlunun taraf olduğu ve borçlunun işlemleri için aracı olan sözleşmelerin, borçlunun uygun olduğunu beyan ettiği esasına göre sözleşmenin diğer tarafları ile feshedilemeyeceği anlaşılmaktadır. Bu hüküm, konkordato başvurusunda bulunan borçluları, aksi takdirde finansal ve operasyonel çöküşlerine neden olabilecek sözleşme fesihlerine karşı korumak amacıyla getirilmektedir. Kanunun 297. Maddesi uyarınca ise; borçlu, mütevelli sınırlarından bir gelişme olan borçlunun faaliyetleriyle ilgili herhangi bir sınırlama olmaksızın, ilke olarak, borçlunun mütevelli heyeti denetimi altında çalışmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, mahkeme bazı durumlarda faaliyetlerinde borçlunun yetkisine sınırlamalar getirebilmektedir. Bu durumda, borçlu mütevellinin uyarılarına veya talimatlarına uymazsa mahkeme borçlunun iflasını ilan edebilmektedir (Çetinkaya ve Baydar, 2018: 5; Eroğlu, 2018: 75).

2.7. Konkordato Süreci

Genel olarak konkordato sürecinde, borçlunun önce icra mahkemesine başvurması ve bir konkordato projesi sunarak borçlarının belirli bir yüzdesini ödeyeceğini belirtmesi gerekmektedir. İcra mahkemesi, sözleşmenin şartlarının uygun olduğunu tespit ederse, borçluya bir görüşme süresi vermektedir. Alacaklıların sözleşmesinin kabul etmesi üzerine, görüşme onay için ticaret mahkemesine sunulmaktadır. Ticaret mahkemesi konkordatoyu onaylarsa, konkordatonun bütün hükümleri uygulanmaktadır (Selitektay, 2019: 4).

- Borçlarını vade tarihi gelmesine rağmen ödeyemeyen veya borçlarını ödeyememe tehlikesi altında olan borçluların yetkili mahke-

mesi olan Asliye Ticaret Mahkemesi'ne konkordato talebinde bulunması,

- Konkordato talebi üzerine, mahkeme gerekli belgelerin tam olarak erişilebilir olduğuna karar verdiğinde, mahkeme geçici mühlet kararı vererek ve borçlunun varlıklarının korunması için gerekli gördüğü önlemleri almaktadır. Aynı zamanda “konkordatonun başarılı olup olmadığını yakından incelemek üzere geçici bir komiser görevlisi atanmaktadır. Geçici mühlet zamanı en fazla üç aydır ve yetkili mahkeme tarafından en fazla iki ay uzatılabilmektedir. Komiser görevlendirilmesi yapıldıktan sonra Komiser borçlunun varlığının bir defterini tutmaktadır ve malların değerini belirlemektedir.
- Borçlunun mahkeme tarafından geçici sürenin verildiğinin açıklanmasında, alacaklılar ayrıca ilandan itibaren yedi gün içinde bir dilekçe ile temyiz hakkına sahiptir. Mahkeme, geçici süreye itiraz eden alacaklıların itiraz nedenlerini göz önünde bulunduracak ve sözleşmenin başarılı olması mümkün olduğu anlaşılırsa, borçluya bir yıllık süre tanınacaktır. Özel zorluk durumlarında kesin mühlet zamanı, mahkeme tarafından altı aya kadar uzatılabilmektedir.
- Komiserin yazılı olarak bildirdiği gibi, sözleşmenin talebinde öngörülen iyileştirmenin kesin sürenin bitiminden önce gerçekleştiğine dair mahkeme, sözleşmenin reddine karar vermektedir.
- 6183 sayılı Kamu Alacaklarının Tahsil Usulleri Hakkında Kanun uyarınca yapılan işlemler de dâhil olmak üzere, kesin tarihte borçlu aleyhine dava açılmayacak ve halihazırda başlamış olan işlemler durduracak, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları alınmayacaktır. Sadece imtiyazlı alacaklar için haciz izlenebilmektedir.
- Kesin mühlet tarihi ile sözleşmelerde; karşı tarafın konkordato sözleşmesinden doğan projeden etkilenip etkilenmediği göz önüne alınmaksızın, borçlunun konkordato talebinin sözleşmeye aykırılık teşkil edip etmediği haklı fesih sebebi olarak kabul edilip ve borcu muaccel hale getireceği ile ilgili hükümler, borçlunun konkordatoya başvurusu halinde dikkate alınmayacaktır. Sözleşmede böyle bir hüküm bulunmasa bile, borçlunun sözleşmeye uyguladığı gerekçesiyle sözleşme feshedilememektedir.
- Kesin mühlet ile borçlu, komiserin kontrolünde devam edebilmektedir. Fakat mühlet süresi içerisinde karar verdiğinde, komisyonun

belirli operasyonları yürütme veya teşebbüsün operasyonuna devam etme kararı verebilmektedir.

- Konkordatonun kabul edilmesi durumunda, alacaklılar, komisyon üyelerince yapılan ilanın ilan tarihinden itibaren on beş gün içerisinde alacaklarını beyan etmeye davet edilmekte ve ilanın bir kopyası adresi belirtilen alacaklılara gönderilmektedir. Komiser borçluyu talep ettiği iddialarla ilgili açıklama yapmaya davet etmektedir. Diğer taraftan, komiser alacaklıların defterlerinin ve belgelerinin alacakların gerçek olup olmadığına dair gerekli incelemeleri yaparak elde edilen sonuçları hazırlamak için sonuçlar rapora dahil edilmektedir.
- Komiser, konkordato ile ilgili tüm belgeleri en geç katılım süresinin bitiminden itibaren en geç yedi gün içinde, konkordato projesinin kabul edilip edilmediği ve konkordato projesinin onayının uygun olup olmadığı konusunda mahkemeye sunulmaktadır.
- Konkordatonun kabulü halinde, yapılan uyum kararında alacaklıların alacaklarından ne kadarından feragat ettikleri ve borçlunun borçlarını ödeyeceği takvim belirlenmektedir. Konkordato, mahkemenin onay kararıyla bağlayıcı olmaktadır.
- Konkordato onaylanmadığı takdirde, mahkeme uygunluk talebini reddetmeye karar vermekte ve bu karar ilan edilerek ilgili yerlere bildirilmektedir. Bununla birlikte, borçlu bir iflas etmiş kişi ise ve iflasın sebeplerinden biri doğrudan varsa, mahkeme borçlunun iflasının görevli olduğuna karar vermektedir.
- Kendisine karşı konkordato projesi kapsamında yürütülmeyen herhangi bir alacaklı, konkordato kapsamında kazandığı yeni hakları korurken, konkordatoyu onaylayan mahkemeye başvurarak konkordatoyu sonlandırabilmektedir. Fesih talebi üzerine verilecek hükmün bildirilmesinden itibaren on gün içinde itiraz edilebilmekte ve bölge mahkemesinin kararına karşı tebligat tarihinden itibaren on gün içinde temyiz başvurusunda bulunabilmektedir.

Kısaca, konkordato talebinde bulunan bir firmanın veya kişinin izlemesi gerek bir süreç bulunmaktadır. Bu süreçte ilk olarak, bir komiser görevlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca alacaklılar için bir kurul ve mahkeme süreci işlemelidir. Mahkemeden sonra konkordato süreci başlamaktadır.

3. Finansal Yönleriyle Konkordato

3.1. Konkordato komiseri

Konkordato komiseri, anlaşma prosedürü sırasında muhtemelen en etkili organdır. Komiser, konkordatonun atanması ve onaylanması sürecinde, Asliye Ticaret Mahkemesine sunuluncaya kadar etkindir. Borçlu, sözleşmenin süresi içinde tasarruf etme yetkisini kaybetmese de faaliyetler komiser denetiminde devam etmektedir. Konkordato komiseri yetkileri oldukça geniştir. Yeni düzenleme, borç alanın yetkileri ile tasarruf otoritesi ve işletme yönetimine müdahalesine kadar artmıştır (Filiz, 2018: 7).

Yasalarca konkordato komiserinin uymak zorunda olduğu yükümlülüklerde belirtilmiştir. Bu yükümlülükler aşağıdaki şekildedir (Resmi Gazete, 2019c):

- Görevlerini yasalara, yönetmeliğe ve güvenilirlik kurallarına uygun olarak objektif, tarafsız ve itinayla yerine getirmek görevleri arasındadır.
- Şahsen kendisine verilen vazifeyi yerine getirmesi gerekmektedir.
- Görevi nedeniyle öğrenilen sırların gizliliğini sağlamalı ve korumalıdır.
- Görevi sırasında, kendisine, akrabalarına veya üçüncü şahıslara doğrudan veya dolaylı olarak fayda sağlamak amacıyla edinilen bilgileri kullanmaması gerekmektedir.
- Görevlerini, unvanlarını ve yetkilerini kullanarak kendisinin, yakınlarının veya üçüncü şahısların lehine yararlanmamak, hediye kabul etmemek, aracı olarak hareket etmemesi gerekmektedir.

Geçici Mühlet İçerisinde Konkordato Komiserin Görevleri

- Borçlunun mallarının defterini tutmak ve takdirini belgelemektir.
- Alacaklıyı alacaklarını beyan etmesi için davet etmek ve alacaklı 15 gün içinde alacaklarını komisere bildirmesi gerekmektedir.
- Alacakları kabul edilen veya kabul edilmeyen alacaklılar, borçlunun beyanını mahkemeye teslim etmesini ve borçlunun beyanını dikkate alarak rapor vermesini sağlamaktadır.

Kesin Mühlet İçerisinde Konkordato Komiserin Görevleri

- Konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmaktadır.
- Borçlunun aktivitesini denetlemektir ve yasada verilen görevleri yapmaktır.
- Mahkemenin talep ettiği konularda ve uygun gördüğü sürelerde ara rapor sunmaktadır.
- Alacaklılar kuruluna konkordatonun gelişimi hakkında düzenli olarak bilgi vermektedir.
- Talepte bulunan alacaklılara sözleşmenin ilerlemesi ve borçlunun mevcut mali durumu hakkında bilgi vermekle görevlidir.
- Mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yapmak işlevleri arasında bulunmaktadır.

3.2. Konkordato talebinde hazırlanacak raporlar

Konkordato talebinde bulunan bir işletmenin veya kişinin hazırlanması gereken iki rapor bulunmaktadır. Bunlardan ilki konkordato ile ilgili bir ön proje hazırlaması ve bağımsız denetim raporunun da konkordato talebinde bulunurken hazır olması gerekmektedir.

Konkordatonun ön projesinin içeriği aşağıda belirtilen maddeleri içermelidir (Bülbül, 2019: 51; Erkan, 2018: 54).

- Giriş ve yasal çerçeve,
- İşletme hakkında genel bilgi,
- Konkordato talebinin gerekçesi,
- Son 3 yılın mali tablolarının incelenmesi,
- İşletmenin mali tabloları,
- Konkordato kapsamında olan borçlar,
- İşletmenin iflas etmesi durumunda, alacaklıların n eline geçmesi olası miktar hakkında bilgi,
- Hangi oran ve vadede ödenecek borçlar
- Proforma gelir tablosu ve proforma nakit akışı tablosu
- İşletmenin faaliyetlerine devam etmesi için gerekli kaynaklar nasıl olacağı hakkında bilgi

- Sonuçlar
- Ekler

Borçlu, 2004 tarihli İİK'nin 285. ve 286. maddeleri uyarınca ön proje ve karşılaştırma tablosunun hazırlanmasından sorumludur. Borçlu, bu bilgilerin hazırlanmasından ve sunulmasından ve karara bağlanması da dâhil olmak üzere sorumluluğa sahiptir. Konkordato ön projesinde ve bu projedeki teklifle kıyaslama tablosunda hata veya dolandırıcılık nedeniyle maddi yanlış beyanların doğması riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmektedir. Bu riskleri ele alan denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmaktadır. Konkordato ön projesi ile (Resmi Gazete, 2019a; Oruç vd. 2019: 81).

- Temel aldığı yönetimin en iyi tahmin varsayımlarının makul olup olmadığı,
- Varsayımlara uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı,
- Tüm önemli varsayımlar hakkında doğru bir şekilde sunulmuş ve yeterince açıklanmış olup olmadığı,
- Nihai bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, ara bilanço ve konkordato talebine eklenecek diğer tarihi finansal bilgilerin finansal tabloların dayandığı temel ile tutarlı olup olmadığı ve
- Hata veya dolandırıcılık nedeniyle önemli bir hata olup olmadığı ve teklifin sözleşmenin ön projesinde gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği konularında yeterli ve sağlam bir denetim raporu hazırlamak amaçlanmaktadır.

Borçlu, 7101 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin değişmesi sonrasında, ilk önce konkordaton ön projesi hazırlanması gerekmektedir. Bu proje temel olarak aşağıdaki unsurları ve bilgileri içermelidir (Apali, 2018: 213).

- Borçların ödeme oranı ve süresi olması lazımdır.
- Borçların geri ödemesi gayesiyle varlıkların satılacağı oranda veya sürede ödeneceği belirtilmelidir.
- Gerekli finansal kaynakların nasıl elde edildiği (sermaye artışı, kredi veya diğer finansman yöntemleri) eklenmelidir.

Başka bir deyişle, 2018 yılında 7101 sayılı kanundaki yeni düzenleme (ara bilanço) yöntemi benimsenmiştir ve borçların aktif olmaktan daha fazla olduğunu tespit etmek için yeterli olmadığı belirtilmiştir. Uygulamada, bilanço aktif ve pasifler arasındaki muhasebe ve değerlendirme tekniğinin bir

sonucu olarak sunulmasına rağmen; bilanço yapısı, bütünlük ile ilgili yorumlar doğru bir düzenleme ile kapanmıştır. Gerçekte, bilanço analiziyle borcun durumunu daha doğru ve gerçekçi bir şekilde belirlemek ve değerlendirmek mümkündür (Apali, 2018: 214).

Bağımsız denetim raporu, Türkiye Denetim Standartları çerçevesinde değerlendirilmesinin neticesinde, denetçinin görüşünü uygun şekilde oluşturulmuş makul bir güvence seviyesi ve istenen diğer konularda, düzenlemelere uygun olarak hazırlanmış olan belgelerden oluşmaktadır. Bağımsız denetim kuruluşu, konkordatonun ön projesinde yer alan teklifin denetim sonucunda gerçekleşeceği yönünde olumlu bir sonuç çıkarırsa, makul güvence sağlayan denetim raporunu hazırlamaktadır. Bu yönetmelik kapsamında çıkarılacak raporlar ve bu raporların dayanacağı denetimler için bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyet, hak ve yükümlülüklerine, teftiş ve denetimlere 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaktadır. Borçlu, bu yönetmelik uyarınca yapılacak denetim için bağımsız denetim firması ile bir sözleşme imzalamaktadır. Bu yönetmelik çerçevesinde yapılacak denetimin toplam ücretinin üst limitine ilişkin tarife, denetimin kapsamı ve niteliği göz önünde bulundurularak Adalet Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ortaklaşa belirlenmektedir. Bağımsız denetim kuruluşu, borçlunun, madde 18 uyarınca imzalanan sözleşme ile 16. maddede belirtilen raporun uyumunu talep ettiği tarihi takip eden altmış gün içerisinde kuruma bildirmesi gerekmektedir (Resmi Gazete, 2019b).

3.3. Konkordato Talebine Eklencek Belgeler

Borçlu, konkordato prosesinde mahkeme veya komiser tarafından talep edilebilecek diğer belgeleri ve kayıtları sunmak mecburiyetindedir. Dosyanın incelenmesinde, bilgilerin hükümleri uyarınca, aşağıdaki bilgilerin, belgelerin ve listelerin dosyada sunulması gerekmektedir. İstenen temel belgeler aşağıda özetlenmektedir (Saraç, 2018: 119).

1. Konkordato Ön Proje,
2. Ön denetim projesinde yer alan teklife ilişkin Bağımsız Denetim Kuruluşundan alınan Mali Analiz Raporu,
3. ... / ... / 2018 ayrıntılı deneme mizan,
4. .. / ... / 2018 tarihli bilanço ve bilançoları gerçeğe uygun değerlere göre bilançolar,
5. İmtiyazlı ve imtiyazsız borç listeleri,
6. Tüm alacaklıları içeren konkordato teklifinin listesi,

7. Ön projedeki teklife göre alacaklıların alması beklenen tutarlar ve alacaklılar tarafından alınabilecek karşılaştırmalı ayrıntılı borç ve alacaklılar listesi.
8. Leasing ile satın alınan arsa ve arsaların, tesis, makine ve ekipmanlarının, taşıtların, demirbaşların, diğer maddi varlıkların ve makinelerin detaylı listeleri,
9. Malvarlığına kayıtlı gayrimenkul ve taşıt tapu ve ruhsat örnekleri,
10. Mevcut kıdem tazminatı hesaplarının ayrıntılı listeleri,
11. Vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Borçlarına İlişkin listeler,
12. 2018-2019-2020-2021-2022 yılları arasındaki Proforma bilançoları,
13. ... / ... / 2018-2022 sonuna kadar olan döneme ait nakit akış tablosu,
14. 2015-2016-2017 senelerine ilişkin Katma Değer Vergi (KDV) Bildirimleri ve Vergi Tablosu,
15. Ticaret Odası Faaliyet Belgesi ve Şirket Sicil Bilgi Belgesi
16. Sanayi Odasına Alınan Sanayi Sicil Belgesi ve Kapasite Raporu,
17. Şirkete ait Türkiye Ticaret Sicil (TTS) Gazeteleri,
18. Çeşitli denetim otoriteleri ve onay sertifikaları

Görüldüğü gibi, konkordato talebinde bulunan bir firmanın hazırlaması gereken bazı belgeler bulunmaktadır. Bu belgelerden ilki, alacaklı ile aralarında bulunan dava dilekçesi, ön projesi, borçlunun mal varlığı gösteren dokümanlar, alacaklılar listesi, denetim raporu ve gerek görülen diğer belgelerdir.

Bunlara ek olarak, alacaklılara yapılacak ödemelere ait karşılaştırmalı tabloda, konkordato ön projesinde bulunan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflası durumunda alacaklıların eline geçebilecek tutar karşılaştırmalı olarak tabloda belirtilmektedir. Ayrıca, yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından hazırlanan finansal analiz raporlarında konkordato ön projesinde bulunan teklifin olmamasının yüksek olduğu zamanlarda söz konusu verileri ve bunlarla ilgili dayanaklar bulunmaktadır. Konkordato talebinde genellikle ek 'de sunulan mali tabloların tarihi, başvuru tarihinden en fazla 45 gün öncesine ait olmalıdır (Yalçın, 2019).

4. Literatür Taraması

İşletmelerde konkordato sürecinin işleyişi, uygulama ve finansal yönden değerlendirilmesi çalışmasının önemi açısından çeşitli kaynaklardan literatür araştırması yapılmıştır.

Özdemir (2018) çalışmasında konkordato talep eden borçluların ve alacaklılarının mali tablolarında meydana gelen değişimleri, muhasebe kayıtları üzerindeki etkilerini belirtmiştir.

Tektüfekçi (2019) konkordato komiserliği ve bağımsız denetim raporu etkileşimi üzerine bir inceleme gerçekleştirmiştir. Örnek makul güvence veren bağımsız denetim raporu ile raporun önemi ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Çıtak ve Güneş (2019) bir yeniden yapılandırma müessesesi ve üretim işletmesi uygulama çalışması ile makul güvence veren denetim raporunun, finansal tablo ve analizlerin önemi aktarılmış, konkordato müessesesinin zamanla ülke ekonomisine daha fazla katkıda bulunacağı kanaatine varılmıştır.

Demir ve Teker (2019) çalışmasında bağımsız denetim kuruluşlarınca hazırlanan makul güvence veren denetim raporlarının gerçeğe en uygun haliyle düzenlenebilmesi için borçlu işletmenin nasıl bir denetime tabi tutulması gerektiği incelenmiştir.

Temiz (2019) konkordatonun muhasebe işlemleri bakımından incelenmesi gerçekleştirilmiştir. Yasal mevzuat hükümleri uyarınca ortaya çıkabilecek finansal senaryolar üzerinden muhasebe uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Uzay ve Özşahin Koç (2020) çalışmasında konkordato sürecinin işletmelerin sürekliliğine katkısı incelenmiştir. İşletmelerin sürekliliğini etkileyen riskler ve bunlara getirebilecek kontroller açıklanmıştır.

Budak ve Yağcı (2020) konkordato düzenlemesi ile ve finansal yeniden yapılandırma usulünün birlikte uygulanabilirliği üzerinde çalışılmıştır. Konkordato ve finansal yeniden yapılandırmanın borçlular ve ülke ekonomisi açısından kendilerinden beklenen yararlı sonuçları en iyi şekilde verebilmeleri için her iki usulün birbirleri ile uyumlu hale getirilmesi ve birlikte uygulamalarına imkân sağlayacak şekilde yorumlanarak tatbik edilmelerinin önemi belirtilmiştir.

5. Örnek Uygulama: XYZ A.Ş.

5.1. Durum Tespiti ve Konkordato Süreci

XYZ A.Ş. *ödenmiş* sermayesi 28.500.000 TL olup, 4 ortaklı ve yaklaşık 300 çalışanı bulunan bir üretim şirkettir.

Banka ve faktöring faizlerinin artmasına bağlı olarak yaşanan likidite fonlamasında ortaya çıkan zorluklar, maliyetlerin artmasına rağmen fiyatların yerinde sayması, talep düşüklüğüne bağlı olarak meydana gelen daralma ve alacak tahsilinde yaşanan zorluklar üst üste geldiğinde, şirket nakit krizine girmiştir. Yapılan şirket içi toplantılarda, şirketin yaşadığı nakit sıkıntısı nedeniyle, borçların vadelere yayılmaksızın ödenemeyeceği anlaşıldığından, alacaklılara “vade konkordatosu” teklif edilmesi kararlaştırılmıştır.

Konkordato mühleti sayesinde, ilk etapta, borç ödemeye ayrılacak para şirketin işletme faaliyetinin devamı için kullanılacak, böylece geçici likidite sıkışıklığı giderilerek borçların ödenmesi için gerekli değer yaratılmaya başlanacak, iyileşme ve sürdürülebilir bir yapı sağlanarak tüm borçlar ödenebilir hale gelecektir. Şirketin bir küçülme politikası yoktur, şirket işletme faaliyetini sürdürerek bu süreçten kurtulmayı planlamaktadır.

XYZ A.Ş.’nin malvarlıkları borçlarını karşılamaya yetmektedir; yani borca batıklık söz konusu değildir. Fakat mevcut durum itibariyle şirket nakit krizi yaşadığından, borçların vadelere yayılmadan ödenmesi mümkün değildir. Bu çerçevede, alacaklılara, alacaklarının %100’ünü (faizsiz) ödemeyi teklif etmektedir. Konkordato teklifinin kabulü halinde, borçlarının, tasdik kararından itibaren 36 aylık eşit taksitte ödeneceği planlanmıştır.

Konkordato projesinin içerdiği ödeme teklifi, alacaklıların belirli bir vadede alacaklarının tamamına kavuşma imkânı sağlayacaktır. Bu sayede şirketin varlık bütünlüğü korunarak yasada belirtilmiş olan amaca uygun olarak faaliyetlere devam da sağlanmış olacaktır. Fakat şirketin iflas etmesi halinde, imtiyazlı olmayan alacaklıların eline, alacaklarının ancak %56,93’ü geçebilecektir. Bu durum dahi, konkordato teklifinin, iflasa nazaran oldukça elverişli olduğunu ortaya koymaktadır.

Konkordato ön projesi eksiksiz belgeleri ile mahkemeye sunulmuş ve 3 ay geçici mühlet kararı verilmiştir. Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla 7101 sayılı Kanunla değişik İİK’nın 287/3 madde ve fıkrası uyarınca davacı şirketin sunulan tablolardaki alacaklı sayısı ve alacak miktarları dikkate alınarak davacı şirkete 2 kişilik geçici konkordato komiseri heyeti görevlendirilmiştir.

Komiser heyetine verilen görev üzerine ilk aşamada, şirketin son kaydi bilançoları, mizan ve gelir tabloları ele alınarak, şirketin mali yapısı, sunulan ön projenin defter ve kayıtlarla uyumlu olup olmadığı, ön projelerde eksiklik bulunup bulunmadığı, şirketlerin kaydi değerler üzerinden borca batık olup olmadığı hususlarında inceleme yapılmıştır.

Davacı şirket başvuru dönemi itibariyle düzenlenmiş olan satış esasına göre rayiç bilançosunda;

Mevcut ve alacaklar toplamı: 327.172.025,54 TL

Kısa ve uzun vadeli borçlar toplamı.....: (-)250.047.779,89 TL

Şirket Özvarlığı.....: (+) 57.124.245,65 TL olarak hesaplanmıştır.

Şirket tarafından sunulan konkordato ön projesindeki rayiç çalışmaya göre şirketin başvuru döneminde borca batık olmadığı, pozitif özvarlığa sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 1: XYZ A.Ş. 07/2018, 09/2018, 10/2018 Karşılaştırmalı Gelir Tablosu

	31.07.2018	30.09.2018	31.10.2018
A-Brüt Satışlar	127.159.066,90	167.728.377,21	176.517.195,60
B-Satış İndirimleri (-)	49.693.491,64	58.883.391,03	59.009.330,23
C-Net Satışlar	77.465.575,26	108.844.986,18	117.507.865,37
D-Satışların Maliyeti (-)	62.882.750,80	114.023.964,35	119.820.353,13
Brüt Satış Karı Veya Zararı	14.582.824,46	-5.178.978,17	-2.312.487,76
E-Faaliyet Giderleri	17.396.879,97	24.594.624,57	25.520.595,64
Faaliyet Karı Veya Zararı	-2.814.055,51	-29.773.602,74	-27.833.083,40
F-Diğer Faaliyet. Olağan Gel. Ve Kar	2.039.609,76	3.815.828,78	3.815.828,78
G-Diğer Faaliyet. Olağan Gid. Ve Zar.	61.018,82	529.961,39	529.961,39
H-Finansman Giderleri (-)	11.591.732,81	15.188.573,00	16.611.449,48
Olağan Kar Veya Zarar	-12.427.197,38	-41.676.308,35	-41.158.665,49
I-Olağandışı Gelir Ve Karlar	31.904.738,17	35.176.106,37	36.667.122,87
J-Olağandışı Gider Ve Zararlar (-)	792.306,48	1.910.705,21	1.910.984,78
Dönem Karı Veya Zararı	18.685.234,31	-8.410.907,19	-6.402.527,40
Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal	0,00	0,00	0,00
Dönem Net Karı veya Zararı	18.685.234,31	-8.410.907,19	-6.402.527,40

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere başvuru dönemindeki net satışlar 31.10.2018 döneminde artış göstermiştir. Şirketin satış hacminde ge-

rileme olmaması faaliyetlerin devamlılığı açısından oldukça önemlidir. Buna karşılık şirketin direkt maliyetleri önemli ölçüde yükselmiştir. Başvuru döneminde %18,82 brüt kar elde eden şirket; 31.10.2018 döneminde negatif brüt kar tutarına ulaşmıştır. Esasen brüt kar tutarının negatif seviyede olması durumunda sürdürülebilir bir faaliyet yapısından bahsetmek olanaklı değildir.

Şirket başvuru döneminde net kar durumunda iken 30.09.2018 ve 31.10.2018 döneminde ise zarar etmiştir. Esasen Eylül dönemine nazaran zararda biraz iyileşme yaşanmış ise de şirketin içinde bulunduğu kriz ortamından çıkabilmesi için net kar elde ederek kaynak yaratması gerekmektedir.

Konkordato geçici komiser heyetinin, davacı şirketin mali verilerinin değerlendirilmesi ve faaliyetlerinin gözlemlenmesi neticesinde; (1) Şirketin mevcut makine tesisat ve demirbaşları ile çalışma düzenini koruduğu, faaliyetlerini düzenli olarak sürdürdüğü, (2) Davacı şirketin başvuru dönemine nazaran net satışlarında bir gerileme olmamasına rağmen zarar ettiği, bu hali ile sunulu konkordato projesindeki hedeflerin uzağında bulunduğu, (3) Davacı şirket yönünden üretimini yaptığı ürünlerin satışlarının önemli bir kısmının Kasım ve Aralık aylarında gerçekleştiği hususu göz önüne alınarak doğru bir değerlendirme yapmak için yıl sonu verilerinin takip edilmesi gerektiğinden borçlu şirket için geçici mühlet süresinin iki ay uzatılmasının yerinde olacağı mahkemeye sunulmuştur.

Geçici mühlet süresi 2 ay uzatılmış ve bu süreçte konkordato komiseri tarafından XYZ A.Ş. mali verilerinin değerlendirilmesi ve faaliyetlerinin gözlemlenmesi gerçekleştirilmiştir. Bilirkişi desteği alınmış ve değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilen inceleme ve faaliyetler sonucunda; (1) Davacı şirket varlıklarının rayiç değerleri üzerinden yapılan teknik bilirkişi değerlendirme sonuçlarına göre; davacı şirketin özvarlığının pozitif seviye olduğu; diğer bir ifade ile davacı şirketin borca batık olmadığı, (2) Şirketin güçlü bir aktif yapısının bulunduğu, faaliyetlerinin düzenli olarak devam ettiği, satış hacminde anlamlı bir gerileme yaşanmadığı, şirketin güçlü stok yapısının bulunduğu, stoklarında satışa hazır malının bulunduğu, (3) Davacı şirketin mevcut aktif büyüklüğü, borçlarını ödeyebilecek kaynak yapısı ve karlı faaliyet sonuçları dikkate alındığında konkordato ön projesinin uygulanabilir olduğu, bu hali ile davacı şirket yönünden kesin mühlet kararı verilmesi gerektiği hususları mahkemeye sunulmuştur.

Gerçekleşen mahkeme duruşmasında kesin mühlet talebi kabul edilmiş, İİK'nun 289/3 maddesi uyarınca 1 yıllık kesin süre verilmiştir.

Kesin mühlet sürecinde Komiser tarafından çalışmalar, değerlendirmeler devam etmiş, alacaklılar kurulu toplantıları gerçekleştirilmiş ve karşı-

laştırmalı mali tablolar çıkarılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda; (1) Kesin mühlet tarihinden itibaren şirket yetkilileri ile gerekli toplantıların yapıldığı ve talimatların şirkete bildirildiği, (2) İİK md. 299 uyarınca alacak kayıt işlemlerinin tamamlandığı, (3) Borçlunun İİK md. 300 uyarınca alacaklar hakkında beyana davet edildiği, (4) Alacaklılar kurulu toplantısında şirket İİK md. 300 uyarınca beyanlarını sunduğu, Şirketin kayıt edilen alacaklı ve alacak miktarları ile mutabık olduğunun görüldüğü ve miktarları onayladığı, (5) Kesin mühlet tarihinden itibaren şirketin faaliyetlerine devam ettiği, şirketin başvuru dönemindeki net satışları yıl sonu döneminde artış gösterdiği, buna karşılık şirketin direkt maliyetleri önemli ölçüde yükseldiği, başvuru döneminde %18,82 oranında brüt kâr elde eden şirket; yıl sonunda ise düşüş yaşadığı, 6 ay sonrasında kâr elde ettiği, (6) Alacaklılar kurulu toplantısında, şirket konkordato projesinin revizesi ile ilgili çalışmalar yaptığını, revize projenin tamamlanması için süreye ihtiyaçlarının bulunduğu hususları Mahkemeye sunulmuştur.

XYZ A.Ş. revize konkordato projesi sunmuş ve söz konusu proje dahilinde belirli bir süreye ihtiyacın olduğunu gösteren yeni durumlar nedeniyle konkordato kesin mühlet süresinin mahkemece altı ay daha uzatılmasını talep etmiştir.

5.2. Konkordato Tasdik Şartlarının İncelenmesi ve Finansal Yönleriyle Değerlendirilmesi

Konkordatonun tasdiki için gereken koşullar İİK m. 305 düzenlemesininde sayılmıştır: (1) Konkordato projesinin İİK m. 302’de öngörülen çoğunlukla kabul edilmiş olması, (2) adi konkordatoda teklif edilen tutarın borçlunun iflâsı halinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağına anlaşılması, (3) teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olması, (4) İİK m. 206 birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının tam olarak ödenmesinin ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe yeterli teminata bağlanmış olması, (5) konkordatonun tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden ödenmesi gereken harcın tasdik kararından önce mahkeme veznesine depo edilmiş olmasıdır.

İİK m. 302 uyarınca yapılan toplantıda ve iltihak süresi içinde verilen oylarla konkordato teklifi kabul veya reddedilebilir. Alacaklılar toplantısı sırasında, konkordato teklifini kabul yönünde iradelerini bildirenler bu iradelerini açıkça tutanağa geçirmek zorundadır. Buna karşılık projeye muvafakat etmeyen alacaklılar bunu belirtmek zorunda değildir. Oy kullanmamak mu-

vafakat etmemek anlamına gelir. Bununla birlikte projeye muvafakat etmeyen alacaklıların bunu tutanağa geçirmesine engel yoktur (Altay ve Eskiocak, 2019:213).

Projeyi kabul eden alacaklıların daha sonra bu beyanlarını geri almaları mümkün değildir. Buna karşılık doktrinde kabul etmeyen alacaklıların on günlük katılma (şimdiki Kanun yedi gün) süresi içinde kabul beyanında bulunmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Alacaklılar toplantıyı takip eden yedi gün içerisinde de iltihak etmek suretiyle projeye muvafakat ettiklerini bildirebilirler (İİK m. 302/7). Bu yedi günlük süre toplantının bitim tarihinden itibaren olup, -İsviçre hukukundaki uygulamanın aksine tasdik oturumuna kadar uzatılabileceği şeklinde yorumlanmamalı- süre içerisinde kesin ve bağlayıcı olduğu kabul edilmelidir.

İİK m. 302/III çoğunluğun belirlenmesinde alacak miktarı ve alacaklı sayısı bakımından ayrı ayrı gerçekleşmesini öngörmüş ve bu konuda iki ayrı seçenek belirlemiştir. Konkordato projesi; kaydedilmiş olan alacaklıların ve alacaklıların yarısını veya kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini veya alacaklıların üçte ikisini aşan bir çoğunluk tarafından kabul edilip tutanak imzalanmış ise proje kabul edilmiş olacaktır.

Buna göre ilk seçenek uyarınca konkordatoya onay veren alacaklılar konkordatoya tâbi alacaklıların sayı itibarıyla yarısını geçtiği ve alacaklılar konkordatoya tâbi toplam alacağın yarısını aştığı takdirde konkordato teklifi için aranan çoğunluk bulunmuş olacaktır.

Diğer seçenek ise bazı alacaklıların konkordatonun kabulünü sekteye uğratmamaları için sevk edilmiş bir tür önlem niteliğindeki çoğunluk oranıdır. Zira konkordatoya onay veren alacaklılar sayı itibarıyla toplam alacaklı sayısının yarısını aşmamakla birlikte konkordatoya tâbi alacaklıların önemli bir bölümünü teşkil edebilirler. Bu ihtimalde sayıca çok olmakla birlikte alacak miktarı küçük alacaklıların Kanun'da aranan çoğunluğa ulaşılmasını engellemelerini önlemek için "alacaklıların ¼'nü ve akacakların 2/3'ünü aşan çoğunluğun onayı" yeterli görülmüştür. Oylamada sadece konkordato projesinden etkilenen alacaklıların oy kullanacağı açıkça İİK m. 302/3'de düzenlenmiştir.

Uygulama kapsamımızı oluşturan XYZ A.Ş.'nin alacaklılar toplantısında ön projede yer alan alacak miktarına ilişkin oylama listesi ve ayrıca ödeme planı konkordato komiser heyeti gözetiminde alacaklılara sunulmuş konkordato teklifini kabul edip etmedikleri hakkında beyanda bulunmaları istenmiş ve alacaklıların konkordato revize projesine beyanları tutanak altına alınmıştır. Ayrıca yedi günlük iltihak süresi içerisinde usulüne uygun olarak oy kullanan alacaklılar dikkate alınmıştır.

Revize proje incelendiğinde daha önce Mahkemeye sunulan ve borçlunun İİK md. 300 uyarınca kabul ettiği listedeki alacak miktarları arasında fark olduğu tespit edilmiştir. Bu hususta da oylamada projeye red oyu veren veya oylamaya katılmayan alacaklılar bakımından anılan liste uyarınca yapılacak kayıtlarına göre borçlunun kabul ettiği tutar üzerinden nisaba dâhil edilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Şirketin toplam 307 alacaklısı vardır. Sonuç olarak; usulüne uygun temsil yetkisine sahip olarak toplantıya katılıp ve yedi günlük iltihak süresi içerisinde başvurarak revize projeye kabul yönünde oy kullanan toplam 197 alacaklı vardır.

Şirketin konkordatoya tâbi alacak miktarı konkordatoya tabi alacaklılar listesinde belirtildiği üzere toplam 114.959.751 TL'dir. Kabul beyanında bulunan alacaklıların toplam miktarı 86.154.566 TL'dir. Alacak meblağı itibarıyla kanunda öngörülen çoğunluk sağlanmıştır.

Konkordatonun tasdik edilebilmesi için Kanunda öngörülen ilk şart, İİK m. 302/I a bendi uyarınca, adi konkordatoda teklif edilen tutarın, borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağına anlaşılmıştır. Öngörülen bu düzenlemenin tüm alacaklıları korumaya hizmet ettiği açıktır; konkordatonun alacaklıları iflastan daha kötü bir noktaya getirmemesi gerekir. Bununla beraber, bu şart özellikle konkordato teklifini kabul etmeyen alacaklıların mağdur edilmesini engellenmeye yöneliktir (Budak/Kale, Öztekin Şerhi:530). Bilindiği gibi, konkordato, ödeme teklifini kabul etmeyen alacaklılar için de bağlayıcı olacaktır.

Teklif edilen tutar ve iflas halinde elde edilebilecek tutar karşılaştırması, tamamen farazi ve varsayıma dayalı bir incelemedir. Özellikle iflas halinde elde edilebilecek tutarın kesin olarak belirlenmesi mümkün değildir (Pekcanitez ve Erdönmez:128-129). Dolayısıyla bu aşamada tamamen net sonuçlara varmak amacından ziyade iflas tasfiyesinde elde edilebilecek tutara göre önemli bir oranda fazla ödeme teklifinde bulunulması yeterli görülmelidir.

6. Sonuç ve Öneriler

Konkordato kavramı ve yasal düzenlemelere göre sürecin finansal yönleri büyük önem taşımaktadır.

Başvuru aşamasında öncelikle Ön Proje kapsamındaki finansal yönler konkordatoya başvuru nedenlerini yansıtmakta olup izleyen maddeler kapsamında gerçekleşen aşamalar da amaca ulaşılması için temel finansal yönlerin üzerinde durulduğu aşamaları içerir.

Sürecin önemli aşamalardan biri olan “borçluya kesin mühlet süresi verilmesi sonrasında Komiser Heyetince gerçekleştirilen faaliyetler” kapsamındaki hedefler, ağırlıklı olarak finansal amaçlara odaklanmaktadır.

Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenip değerlendirilmesi ve borçlunun rayiç değer bilançosunun yeniden düzenlenebilmesi için borçlunun varlıklarının tespitine ihtiyaç olduğundan bilirkişi incelemesi yaptırılması aşamasında ve bunu izleyen aşamalarda da konkordato sürecinin amaçlarına yönelik kritik yön finansal yöndür.

Bir bütün olarak göz önünde tutulduğunda, konkordato müessesesinin işleyişi ve başarısında finansal yönlerin rolü ön plandadır. Bu nedenle muhasebe ve finansman konularında uzman kişilerin komiser heyetinde yer almasının önemi de bilinmektedir. Bununla birlikte, görevli uzmanlar açısından, deneyime dayalı faaliyet özelliklerinin göz önünde tutulması büyük önem taşımaktadır. Sonuçta beklenen amaçlara ulaşılabilmesi için, her konkordato başvuru sürecinin özelliklerine uygun olarak, yukarıda vurgulanan hususların dikkatlice değerlendirilmesi gereği önerimizdir.

Kaynaklar

- Apali, İ. (2018). Vergi Usul Kanunu Açısından Konkordato İlanı Kapsamında Vazgeçilen Alacakların Değerlendirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi*, 28, 211-219.
- Apali, İ. (2019). Konkordato Talebi Kapsamında Finansal Tablolara Değerlendirilmesi, *Vergi Dünyası*. 38(455). 171-175.
- Altay, S. & Eskiocak, A. (2019). Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Aslanoğlu, S., Özalp, A. D. & Özalp, A. R. (2017). Bir Yeniden Yapılandırma Kurumu Olarak Konkordato Başvurusu, Geçici Mühlet Ve Gereçekleri. *Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 3(2), 63-78.
- Aydemir, E. (2018). *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*. Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı.
- Budak, A. C. Yağcı, M. O. (2020). Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma. *Bankacılar Dergisi*, 112, 16-46.
- Bozbel, S. (2018). *Sade Vatandaşın Konkordato Talebi*, Bozbel Law & Consulting, <https://www.linkedin.com/pulse/bir-kez-daha-sade-vatanda%C5%9F%C4%B1n-konkordato-talebi-bozbel-ll-m-/>, Erişim Tarihi: 18.09.2019.
- Buyrukoğlu, S. (2019). 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato ve Kamusal Alacakların Durumu. *Fiscaoeconomia*, 3(1): 259-267.
- Bülbül, D. (2019). *Hukuki ve Mali Yönleriyle Konkordato*. Savaş Yayınevi, Mayıs, Ankara.
- Çetinkaya, O. & Baydar, B. (2018). *New Concordat Regime Introduced in Turkey*. <https://www.cdr-news.com/categories/expert-views/8830-new-concordat-regime-introduced-in-turkey>, Erişim Tarihi: 05.09.2019.
- Çıtak, N & Güneş, M . (2020). Bir Yeniden Yapılandırma Müessesesi Olarak Konkordato ve Bir Üretim İşletmesi Uygulaması. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* , 5(3), 501-517 .
- Çukacı, Y. C. (2019). *Konkordato*, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Legal Kitabevi. 1. Basım, Bursa.
- Demirci, A. C. (2018). *Turkey: The Concordat Process*, MGC Legal, <http://www.mondaq.com/turkey/x/743292/Insolvency+Bankruptcy/The+Concordat+Process>, Erişim Tarihi: 05.09.2019.
- Demir, G. Teker, S. (2019). İflas Erteleme ve Konkordato. *PressAcademia Procedia*, (9), 278-284.
- Diñer, Y. (2018). Konkordato Hukuku, https://www.academia.edu/37274721/YEN%C4%B0_KONKORDATO_HUKUKU_7101_SAYILI_KANUN_%C4%B0LE_GET%C4%B0R%C4%B0LEN_YAPI_, Erişim Tarihi: 18.09.2019.
- Doğan, Z. Gülçin, K. & Nazlı, E. (2019). Konkordato Kurumunun Yeniden Düzenlenmesi ve Temel Eğitime Tabi Konkordato Komiserliği, *Vergi Dünyası*, 38(455), 143-156.
- Erkan, M. (2018). *Konkordato*, İstanbul Üniversitesi, 14 Kasım, 6.-Konkordato-G-nceI-Hali-BALIKES-R-14.11.2018a.pdf, Erişim Tarihi: 06.09.2019.
- Eroğlu, O. (2018). *Uygulamada Konkordato*, Seçkin Yayıncılık, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul.

- Filiz, A. (2018). Konkordato Süreci ve Konkordato Komiserinin Yükümlülükleri. *Yaklaşım Yayıncılık*, <https://uye.yaklasim.com/MagazinDetail.aspx?magazinid=1312>, Erişim Tarihi: 17.09.2019.
- İcra ve İflas Kanunu, (2004), <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2004.pdf>, Erişim Tarihi: 13.07.2020.
- Kara, E. (2020), *Konkordato müddeti istemli dilekçe örneği*, <https://www.erolkara.net/2018/05/konkordato-muddeti-istemli-dilekce.html>, Erişim Tarihi: 13.06.2020.
- Karacan, S. (2018). Konkordato Finansal Krizde Çözüm Mü? *International Journal of Tourism, Economic and Business Sciences (IJTEBS)*, 2(2), 97-112.
- Kumkale, R. (2018). *Konkordato*. Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı (7155 Sayılı Kanuna ve Yeni Yönetmeliklere Gore Güncellenmiş), İstanbul.
- Oruç, M., Çatıkkaş, Ö & Şuekinçi, C. (2019). *Hukuki ve Mali Yönleriyle Konkordato*, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul.
- Oruç, M. (2018), *Konkordato Uygulama Rehberi (7155 Sayılı Kanuna İlişkin Değişiklikler İşlenmiştir)*, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul.
- Özdemir, M. (2019). *Konkordato ve Makul Güvence Raporu*, <https://www.alomaliye.com/2019/04/22/konkordato-ve-makul-guvence-raporu/>, Erişim Tarihi: 13.07.2020.
- Özdemir, M. (2018). Konkordatonun Muhasebe İşlemlerine Etkisi: Giresun Üniversitesi İİBF Dergisi, 4,(8), 1-12.
- Özşahin Koç, F & Uzay, Ş . (2020). Konkordato Sürecinin İşletmelerin Sürekliliğine Katkısı. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi* , 13(2) , 495-515 .
- Pekcanitez, H., Atalay, O., Sungurtekin Özkan, M. & Özekes, M. (2018), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, Vedat Kitapçılık, 1. Baskı, İstanbul.
- Pekcanitez, H. & Erdönmez, G. (2018), *7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, Vedat Kitapçılık, 1. Baskı, İstanbul.
- Resmi Gazete (2019a). *Kurul Kararı*, Sayı: 30688. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/02/20190216-7.pdf>, Erişim Tarihi: 06.09.2019.
- Resmi Gazete (2019b). *Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik*, Sayı: 30671. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190130-2.htm>, Erişim Tarihi: 06.09.2019.
- Resmi Gazete (2019c). *Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik* Sayı: 30671. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190130-1.htm>, Erişim Tarihi: 17.09.2019.
- Resmi Gazete (2020d). *Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* Sayı: 31080. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/03/20200326M1-1.htm>, Erişim Tarihi: 22.04.2020.
- Saraç, S. (2018). 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato. Ankara. <http://web2.e-baro.web.tr/uploads/41/032018/15.03.2019%20-%20YEN%C4%B0%20KONKORDATO%20HUKUKU.pdf>, Erişim Tarihi: 18.09.2019.
- Sarkın Şahin, F. (2019). Konkordato Sürecinde Şüpheli, Değersiz, Vazgeçilen Alacaklar ve KDV. *Vergi Dünyası*, 38(455), 157-170.

- Selitektay, H. (2019). *Konkordato*. <https://www.academia.edu/37247492/KONKORDATO>, Erişim Tarihi: 05.09.2019.
- Temiz, H. (2019). Konkordato Sürecinde Muhasebe İşlemleri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* , 6(5) , 268-278.
- Tektüfekçi, F. (2019). Konkordato, Konkordato Komiserliği ve Bağımsız Denetim Raporu Etkileşimi Üzerine Bir İnceleme: Konkordato Ön Projesi Bağımsız Makul Güvence Raporu Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi* , Ağustos 2019(Özel Sayı) , 115-126
- Vergi Usul Kanunu (VUK) Sirküleri, (2019). Konkordato Müessesesinin Şüpheli Alacak Karşılığı Uygulaması Karşısındaki Durumu Hakkında, On İki Levha Yayıncılık, Şubat, İstanbul.
- Yalçın, M. (2019), *Konkordato Uygulaması ve Muhtemel Sonuçlarının İşletmelere Etkisi*, <https://www.granthornton.com.tr/en-guncel/makaleler/konkordato-uygulamasi-ve-muhtemel-sonuclarinin-isletmelere-etkisi/>, Erişim Tarihi: 13.06.2020.